2. cvičení

Hromadné body, limita funkce

a) Najděte všechny hromadné body daných posloupností a určete limitu superior a limitu inferior daných posloupností:

1. $a_n = (-1)^{n+2}$

2. $a_n = n \cdot (-1)^n$

3. $a_n = -4 + (-1)^n$

4. $a_n = 2n + (-1)^n$

5. $a_n = \dfrac{1+(-1)^n}{2}$

6. $a_n = -(-1)^n \cdot \dfrac{3n}{2n+1}$

7. $a_n = \cos(n\pi)$

8. $a_n = \sin\left(n\dfrac{\pi}{3}\right)$

9. $a_n = \cos\dfrac{2n\pi}{3}$

10. $a_n = \dfrac{2n}{n+1} \cdot \sin\dfrac{n\pi}{2}$

11. $a_n = \dfrac{n^2}{1+n^2} \cdot \cos\dfrac{n\pi}{3}$

b) Vypočítejte limity funkce:

Vlastní limita ve vlastním bodě:

1. $\lim\limits_{x\to 3} \dfrac{2x}{x+1}$

2. $\lim\limits_{x\to \frac{\pi}{2}} x^2 \cdot \sin x$

Vlastní limita v nevlastním bodě:

3. $\lim\limits_{x\to\infty} arctg\, x$

4. $\lim\limits_{x\to-\infty} arctg\, x$

5. $\lim\limits_{x\to\infty} arc\cot g\, x$

6. $\lim\limits_{x\to-\infty} arc\cot g\, x$

7. $\lim\limits_{x\to-\infty} e^x$

8. $\lim\limits_{x\to\infty} \dfrac{2x^2+4x}{5x^2-1}$

Nevlastní limita ve vlastním bodě:

9. $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{5}{x^4}$

10. $\lim\limits_{x\to -2^-} \dfrac{x}{x+2}$

11. $\lim\limits_{x\to 2} \dfrac{x+3}{(x-2)^2}$

12. $\lim\limits_{x\to 3^+} \dfrac{1-x}{x-3}$

Nevlastní limita v nevlastním bodě:

13. $\lim\limits_{x\to+\infty} \left(x^2+1\right)$

14. $\lim\limits_{x\to+\infty} \dfrac{x^4-5x-1}{x^3+2x+7}$

15. $\lim\limits_{x\to-\infty} \left(5x^3+2x+3\right)$

16. $\lim\limits_{x\to\infty} \left(\dfrac{2x^3+1}{x}\right)$

Výsledky:

a) 1. hromadné body: -1, 1, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 1$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -1$; **2.** hromadné body: $-\infty, \infty$, $\limsup_{x\to\infty} a_n = \infty$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -\infty$; **3.** hromadné body: -5, -3, $\limsup_{x\to\infty} a_n = -3$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -5$; **4.** hromadný bod: ∞, $\limsup_{x\to\infty} a_n = \liminf_{x\to\infty} a_n = \infty$; **5.** hromadné body: 0, 1, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 1$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = 0$; **6.** hromadné body:$-\frac{3}{2}, \frac{3}{2}$, $\limsup_{x\to\infty} a_n = \frac{3}{2}$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -\frac{3}{2}$;

7. hromadné body: -1, 1, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 1$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -1$; **8.** hromadné body: $-\frac{\sqrt{3}}{2}, 0, \frac{\sqrt{3}}{2}$, $\limsup_{x\to\infty} a_n = \frac{\sqrt{3}}{2}$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -\frac{\sqrt{3}}{2}$; **9.** hromadné body: $-\frac{1}{2}, 1$, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 1$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -\frac{1}{2}$; **10.** hromadné body: -2, 0, 2, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 2$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -2$; **11.** hromadné body: $-1, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1$, $\limsup_{x\to\infty} a_n = 1$, $\liminf_{x\to\infty} a_n = -1$;

b) 1. $\frac{3}{2}$, **2.** $\frac{\pi^2}{4}$, **3.** $\frac{\pi}{2}$, **4.** $-\frac{\pi}{2}$, **5.** 0, **6.** π, **7.** 0, **8.** $\frac{2}{5}$, **9.** ∞, **10.** ∞, **11.** ∞, **12.** $-\infty$, **13.** ∞, **14.** ∞, **15.** $-\infty$, **16.** ∞.

Literatura:

http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/diplomky/limita_a_spojitost/

Teorie (viz přednášky):

Z def. 1.3 Má-li posloupnost vlastní limitu, říkáme, že **konverguje** (k číslu L).

Věta 1.1 Každá konvergentní posloupnost je ohraničená.

Z def. 1.4 Má-li posloupnost nevlastní limitu, říkáme, že **diverguje**.

Def. 1.5 *Nechť je dána posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ a $\{n_k\}_{k=1}^{\infty}$ je rostoucí posloupnost přirozených čísel. Pak posloupnost $\{a_{n_k}\}_{k=1}^{\infty}$ se nazývá vybraná posloupnost (podposloupnost) z posloupnosti $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$.*

Def. 1.6 *Nechť je dána posloupnost $\{a_n\}$ a číslo $H \in \mathbb{R}$. Řekneme, že posloupnost $\{a_n\}$ má hromadný bod H, jestliže ke každému $\varepsilon \in \mathbb{R}$, $\varepsilon > 0$ existuje $n_0 \in \mathbb{N}$ takové, že pro nekonečně mnoho $n > n_0$ platí $|a_n - H| < \varepsilon$. Řekneme, že posloupnost $\{a_n\}$ má hromadný bod $+\infty$, jestliže ke každému $K \in \mathbb{R}$, existuje $n_0 \in \mathbb{N}$ takové, že pro nekonečně mnoho $n > n_0$ platí $a_n > K$. Řekneme, že posloupnost $\{a_n\}$ má hromadný bod $-\infty$, jestliže ke každému $K \in \mathbb{R}$, existuje $n_0 \in \mathbb{N}$ takové, že pro nekonečně mnoho $n > n_0$ platí $a_n < K$.*

Věta 1.9 *Každá posloupnost má alespoň jeden hromadný bod.*

Def. 1.7 *Nechť je dána posloupnost $\{a_n\}$. Největší z hromadných bodů nazveme* limita superior *a značíme* $\limsup a_n$. *Nejmenší z hromadných bodů nazveme* limita inferior *a značíme* $\liminf a_n$.

Věta 1.10 *Posloupnost $\{a_n\}$ má limitu právě tehdy, když platí* $\limsup a_n = \liminf a_n$. *Tato společná hodnota je limitou posloupnosti.*